

MYSLIVOST V PRAXI



ČENĚK ČERVENÝ

ODHAD VĚKU MUFLONÍ ZVĚŘE

V PRAXI

ODHAD VĚKU ŽIVÉ ZVĚŘE ► ODHAD VĚKU ULOVENÉ ZVĚŘE



GRADA®

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.





MYSLIVOST **V PRAXI**

Čeněk Červený

ODHAD VĚKU MUFLONÍ ZVĚŘE

ODHAD VĚKU ŽIVÉ ZVĚŘE

ODHAD VĚKU ULOVENÉ ZVĚŘE

Poděkování:

Za poskytnutí studijního materiálu k této publikaci patří náš dík pánům myslivcům: Ing. Karlu Klusákovi z Náměště nad Oslavou, MVDr. Janu Peckovi z Klatov a Petru Fašingbauerovi ze Staré Hutě u Nemanic.

Obrázky nakreslil a některé dle námětů upravil autor textu prof. MVDr. Čeněk Červený, CSc.

Barevné fotografie byly použity k tisku se souhlasem fotografů, kteří jsou u fotografií jmenovitě uvedeni.

Lektoroval prof. Ing. Josef Hromas, CSc.

Za nezištnou podporu při přípravě rukopisu této publikace vyjadřuji upřímné poděkování všem výše uvedeným.

Děkuji též panu šéfredaktorovi časopisu Myslivost Ing. Jiřímu Kasinovi a šéfredaktorce nakladatelství Grada Publishing, paní Magdaleně Břenkové.

Náš dík náleží i panu MVDr. Jiřímu Moukovi z Tišnova; firmě Biopharm, a.s. z Jílového u Prahy, firmě Bioveta, a.s. z Ivanovic na Hané; firmě Dyntec, spol. s r.o. z Českého Brodu a panu děkanovi Fakulty veterinární hygieny a ekologie Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně, j. m. doc. Ladislavu Steinhäuserovi, CSc., kteří finančně podpořili vydání této knihy.

Prof. MVDr. Čeněk Červený, CSc.



Odhad věku mufloní zvěře

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

jako svou 3962. publikaci

© prof. Čeněk Červený, CSc., 2010

První vydání, Praha 2010

ISBN: 978-80-247-3481-1 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-6860-1 (elektronická verze ve formátu) © Grada Publishing, a.s. 2011

Odpovědný redaktor: Jan Roubal

Sazba: Vojtěch Kočí

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Husova 1881, Havlíčkův Brod

Fotografie na obálce: L. Steinhauser, O. Pecková

Počet stran: 120

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována a používána v elektronické podobě, kopírována a nahrávána bez předchozího písemného souhlasu nakladatele.

Publikace z nakladatelství Grada Publishing, a.s. si můžete zakoupit u svého knihkupce nebo objednat v Zákaznickém servisu nakladatelství Grada Publishing, a.s., U Průhonu 22, 170 00 Praha 7, tel.: 234 264 511, fax: 264 264 400, e-mail: obchod@grada.cz, www.grada.cz

Na Slovensku objednávejte knihy na adrese: Zásielková služba Grada Slovakia, spol. s r.o., Moskovská 29, 811 08 Bratislava, Slovensko, tel.: 02/556 45 189, fax: 02/556 5 289, e-mail: grada@grada.sk.

Pokud máte pocit, že byste nám chtěli sdělit něco ohledně této knihy, napište, prosím, na adresu redakce: brenkova@grada.cz.

Obsah

1.	Odhad věku živé zvěře	15
1.1	Biologie a fyziologické hodnoty mufloní zvěře	15
1.1.1	Tvar těla a tělesné rozměry	18
1.1.2	Hmotnost mufloní zvěře	21
1.2	Odhad věku podle chování	22
1.3	Odhad věku podle zbarvení srsti	24
1.3.1	Sezonní přebarvování	25
1.3.2	Juvenilní přebarvování	25
1.3.3	Výrazné znaky na srsti mufloní zvěře	28
1.3.3.1	Větrníková skvrna a obličejová maska	28
1.3.3.2	Rouno neboli hřívá	31
1.3.3.3	Sedlo neboli čabraka	32

Foto: L. Steinhauser



- 1.4 Odhad věku muflonů podle délky rohů 32
 - 1.4.1 Rohy muflona 32
 - 1.4.1.1 Rohové výběžky čelní kosti 33
 - 1.4.1.2 Rohové toulce 34
 - 1.4.1.3. Vývoj a růst rohů muflona 36
 - 1.4.1.4 Délka rohových toulců ve vztahu k věku muflona 39



Foto: O. Pecková

2. Odhad věku ulovené mufloní zvěře 43

- 2.1 Odhad věku muflonů podle četnosti ročních vrubů (letokruhů) na toulcích 43
- 2.2 Zuby a odhad věku mufloní zvěře 46
 - 2.2.1 Zuby mufloní zvěře 48

Foto: V. Přibán





Foto: L. Steinhauser

- 2.2.1.1 Označení zubů 50
- 2.2.1.2 Stavba a upevnění zubů
v čelistech 52
- 2.2.1.3 Popis zubů zastoupe-
ných v čelistech muflona
a jejich změny v průběhu
stárnutí 56
 - Řezáky a špičáky 56
 - Premoláry a moláry 59
- 2.2.2 Žvýkáci pohyby u mufloní
zvěře 66
- 2.3 Přehled změn na zubech
mufloní zvěře různého
stáří 67

Foto: O. Pecková



Změny na zubech muflonů v průběhu stárnutí 69

2.4 Shrnutí 83

3. Aplikace sledovaných znaků při odhadu věku a posouzení kvality živé i ulovené mufloní zvěře 85

3.1 Znaky doporučené k posouzení při odhadu věku mufloní zvěře: 85

3.1.1 Posouzení a výběr muflončat k průběrnému odstřelu 86

3.1.2 Mufloni I. věkové třídy 89

3.1.3 Mufloni II. věkové třídy 92

3.1.4 Mufloni III. věkové třídy 94

3.1.5 Odhad věku muflonek a průběrný odstřel 97

U starších muflonek ve věku 4–8 roků 98

Závěr 101

Obrazová příloha 102

Literatura 112

Foto: W. Nagel



Úvod

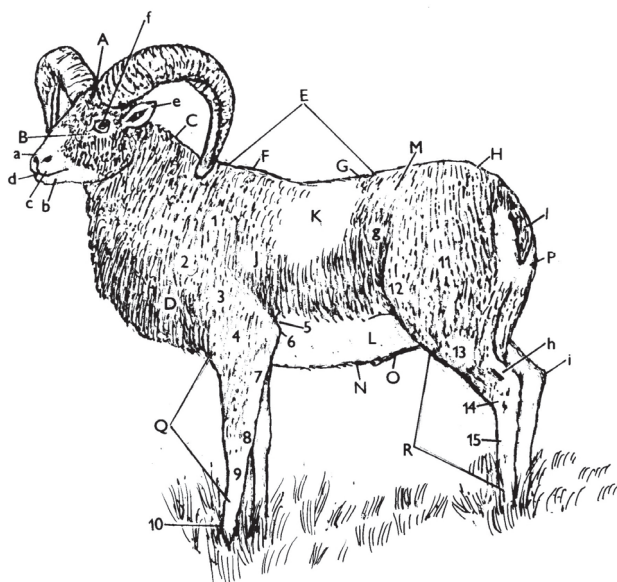
Mufloní zvěř je v našich honitbách zastoupena poměrně často. V žádném případě toto rozšíření není plošné, jsou to mnohdy pouze malé, jindy větší oblasti. V polovině 18. století v Rakousku Evžen Savojský dovezl muflony z Korsiky do obory v Belvedéru. V Čechách byli mufloni chováni a loveni v oboře v Hluboké nad Vltavou. V roce 1858 jich zde dle historických záznamů bylo uloveno 14 kusů. Postupně byli vysazováni v oborách, ale i ve volných honitbách, z nichž migrovali i do okolních honiteb.

V současné době je muflon oblíbeným lovným objektem a mohutnou krásnou mufloní trofej se rád pochlubí každý šťastný lovec. Vždyť u nás se v našich podmínkách chovu muflona velice daří a naše mufloní trofeje jsou vynikající, možno říci zatím nejlepší na světě. Naše v ČR ulovená nejsilnější trofej vede prvenství i na světě a dosahuje 252,45 bodů CIC.

Abychom udrželi kvalitu mufloní zvěře a světový primát trofejí, musíme této zvěři nadále věnovat patřičnou péči, a to takovou, která je podložena hlubokými znalostmi biologie této zvěře a zkušenostmi s úspěšnými chovatelskými opatřeními. Jednou z hlavních podmínek úspěchu v chovech muflonů je dobře organizovaný a důsledně prováděný průběrný odstřel. Právě důležitou podmínkou správně prováděného průběrného odstřelu je schopnost lovce posoudit kvalitu a rozeznat stáří zvěře ve všech věkových třídách. Velmi důležitý je odhad věku živé zvěře v přírodě v terénu a samozřejmě správný odhad věku zvěře ulovené.

Po důkladnějším seznámení se s kvalitou a kvantitou zazvěření honitby se neobejdeme bez dokonalého umění obeznat zvěř a ani bez dovednosti jejího správného posouzení. Je třeba umět posoudit zazvěření, ale i kvalitu a zdravotní stav jednotlivých chovaných jedinců, a umět posoudit i celkový stav mufloní zvěře žijící v honitbách. Při hodnocení těchto i dalších kritérií, zvláště pak při provádění průběrného odstřelu mufloní zvěře, se neobejdeme bez základních znalostí metod běžných i těch náročnějších, používaných při odhadu věku živé i ulovené zvěře. Pro dokonalé provedení odhadu věku je třeba nashromáždit celou řadu informací o kritériích posuzování zvěře, která se opírají o velmi cenné zkušenosti získané často i dlouho trvajícím pozorováním celé řady ukazatelů v honitbě a v přírodě vůbec.

Při posuzování věku živé mufloní zvěře žijící volně v přírodě či oborách sledujeme celou řadu ukazatelů. Nejprve sledujeme chování mufloní zvěře v přírodě. Všimneme si věkových skupin. V tlupě muflonek a mláďat sledujeme věkové složení tlupy. Sledujeme, porovnáváme a odhadujeme věk dospívajících muflonů a muflonů dospělých chovných, trofejových a odstřelových. Přitom posuzujeme tělesný vývoj a typické formování těla ve vztahu k věku. Sledujeme i zbarvení srsti muflonů, muflonek a muflončat a výměnu srsti v průběhu ročních dob, a to ve vztahu ke stáří. Zvláště pak sledujeme změny ve zbarvení srsti hlavy, tzv. „obličejovou masku“ a „větrníkovou skvrnu“,



Obr. č. 1: Orientace na těle mufloní zvěře

A – mozkovna; B – obličejová část hlavy, větrníková skvrna; C – krk, šíje; D – báze krku a prsa (u vyspělých beranů kryté rounem); E – hřbet; F – kohoutek; G – bedra; H – zád; I – ocas (kelka); J – hrudník; K – čabraka (sedlo); L – břicho, slabina; M – kyčelní hrbol; N – pupek; O – penis (žíla) v předkožce; P – obřitek; Q – přední končetina (běh); R – zadní končetina (běh)
 1 – lopatka; 2 – ramenní kloub; 3 – paže; 4 – loketní kloub; 5 – podpaží; 6 – loketní hrbol (okovec); 7 – předloktí; 8 – zápěstní klouby (karpus), triviálně přední koleno; 9 – nadprstí (přední holeň); 10 – spěnkový kloub; 11 – stehno; 12 – kolenní kloub; 13 – lýtko (bérce); 14 – zánártí, zánártní klouby (hlezno); 15 – nárt (zadní holeň)
 a – nos (větrník); b – dolní pysk; c – horní pysk; d – ústní štěrbin (svírák); e – ucho (slechty); f – oko (světlo); g – hladová jáma; h – Achillova šlacha; i – patní hrbol